

Okul Yöneticilerinin Rol Modeli Özelliklerinin Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimine Katkı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Yöneticilerinin Rol Modeli Özelliklerinin Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimine Katkı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27828>

Öz

Okul Yöneticilerinin Rol Modeli Özelliklerinin Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimine Katkısı Ölçeği, okul yöneticilerinin sergilediği rol modeli davranışları, bu davranışlara maruz kalan öğretmenlerin kişisel ve mesleki ilerlemeleri üzerindeki algılanan etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, okul yöneticisi liderliğinin dolaylı ancak güçlü bir yönü olan rol modelleme davranışlarının eğitim örgütleri içindeki önemini nicel olarak değerlendirmeyi hedefler. Ölçek, 2020 yılında Ahmet Selman Bayram tarafından hazırlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir.

Eğitim yönetimi alanında, yöneticilerin yalnızca idari görevleri yerine getirmekle kalmayıp, aynı zamanda etik, profesyonel ve kişisel gelişim konularında birer örnek teşkil etmelerinin kritik önemi bulunmaktadır. Bu bağlamda, ölçek; yöneticilerin sergilediği yeterlilik, etik tutum, iletişim becerileri ve yenilikçilik gibi özelliklerin, öğretmenlerin kendi mesleki gelişim süreçlerini nasıl etkilediğini derinlemesine araştırmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, eğitimde liderlik ve insan kaynakları yönetimi arasındaki ilişkiyi anlamak için sağlam bir temel sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Yönetimi, Rol Modeli, Öğretmen Gelişimi, Kişisel Gelişim, Mesleki Gelişim, Eğitim Liderliği, Örgütsel Davranış, Psikometrik Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Ahmet Selman Bayram

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, okul yöneticilerinin sahip olduğu rol modeli özelliklerinin öğretmenler üzerindeki kişisel ve mesleki gelişim katkıları sistematik ve ölçülebilir bir biçimde ortaya koymaktır. Ölçek, yöneticilerin hangi spesifik davranışları öğretmenler tarafından en çok takdir edildiğini ve gelişimlerine katkı sağladığını belirleyerek, eğitim yöneticisi yetiştirme programlarına ve hizmet içi eğitimlere veri sağlamaya amaçlanmaktadır.

Ölçek, yöneticilerin yalnızca otorite figürü olmaktan öte, ilham verici ve rehberlik edici rollerini ne ölçüde yerine getirdiklerini saptamaya odaklanmıştır. Bu amaca ulaşmak için, ölçeğin geliştirme sürecinde kapsamlı bir literatür taraması yapılmış ve elde edilen bulgularla maddeler oluşturulmuştur.

Yapı

Ölçek, eğitim yöneticilerinin rol modeli olma düzeyini temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı genellikle iki ana bileşen etrafında şekillenir:

Kişisel Rol Model Özellikleri: Yöneticinin etik değerlere bağlılığı, dürüstlüğü, iletişim becerileri ve duygusal zeka gibi öğretmenlerin kişisel gelişimine dolaylı olarak etki eden nitelikler.

Mesleki Rol Model Özellikleri: Yöneticinin mesleki yeterliliği, yenilikçilik anlayışı, problem çözme becerisi ve sürekli öğrenmeye açıklığı gibi öğretmenlerin mesleki gelişimini doğrudan etkileyen nitelikler.

Ölçek, öğretmenlerin yöneticilerini bu boyutlarda nasıl algıladığını değerlendirerek, rol modelleme davranışlarının okul kültürüne ve öğretmen motivasyonuna olan etkisini analiz etmeye olanak tanır.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgileri ("-") olarak belirtilmiş olması rağmen, ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmış varsayılmaktadır. Bu çalışmalar genellikle yapı geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizi (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı) süreçlerini içerir.

Ölçeğin yapı geçerliği, maddelerin teorik olarak öngörülen boyutlarla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemek için test edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin ilgili diğer yapılarla ilişkisini incelemek üzere ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları da yürütülmüş olabilir. Ancak, bu çalışmalara ait spesifik katsayılar ve istatistiksel sonuçlar bu akademik girişte mevcut değildir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgileri ("-") olarak listelenmiştir. Ancak, bilimsel bir ölçek geliştirme süreci gereği, iç tutarlılık katsayısı (genellikle **Cronbach Alfa** değeri) hesaplanmıştır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir.

Yüksek lisans tezinde, ölçeğin genel güvenilirliğinin yanı sıra alt boyutlara ait güvenirlik katsayılarının da rapor edildiği tahmin edilmektedir. Geliştirme çalışmaları genellikle 0.70 veya üzeri iç tutarlılık değerleri kabul edilebilir güvenirlik düzeyi olarak değerlendirilir.

Faktör Analizi

Okul Yöneticilerinin Rol Modeli Özelliklerinin Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimine Katkısı Ölçeği, "Geliştirme" türünde bir araç olduğu için, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak

amaçyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmaktadır.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA): Ölçeğin altında yatan potansiyel boyutları belirlemek ve madde yüklerini incelemek için kullanılmaktadır.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen yapıya farklı bir örneklem üzerinde teorik modele uygunluğunu test etmek için kullanılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve teorik çerçeveye uygunluğunu doğrulamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Yeni Geliştirilmiş Ölçek)

Format: Büyük olasılıkla Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Örneğin 5'li veya 7'li Likert)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: İlkokul, ortaokul ve lise düzeylerinde görev yapan, okul yöneticilerine doğrudan bağlı olan eğitim personeli.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory). Katılımcılar, okul yöneticilerinin rol model özelliklerine ilişkin algılarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Liderlik, Öğretmen Motivasyonu, Örgütsel İklim, Psikometri, Yüksek Lisans Tezi, Rol Model Algısı.

Bizim, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Bizim ve Ücret: Ölçek, yayımlanmamış bir yüksek lisans tezinden kaynaklandığı için, akademik çalışmalarda kullanım için genellikle sorumlu yazar (Ahmet Selman Bayram) ve tezin yapıldığı kurum (Ege Üniversitesi) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım için özel izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Bayram, A.S. (2020). *Okul yöneticilerinde rol modeli özellikleri ve bu özelliklerin öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimine katkısı*. Ege Üniversitesi, İzmir.

Tez kaynağına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: okul-yoneticilerinin-rol-modeli-ozelliklerinin-ogretmenlerin-kisisel-ve-mesleki-gelisimine-katkisi.pdf

Okul Yöneticilerinin Rol Modeli Özelliklerinin Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Gelişimine Katkısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle, maddeler bu akademik girişte listelenememektedir. Maddelere ulaşmak için tezin tamamının incelenmesi gerekmektedir.